Making Women Visible 4. – 12. mars 2020

Vi hadde en plan. Vi hadde gjort grundige forberedelser. Både her og i Tulkarem. Innledninger, kursopplegg, oppgaver til deltakerne. Alt lå til rette for en ny, vellykka kursopplevelse for både palestinske og norske deltakere. Men så slo koronaen til.

Planen var å lære mest mulig om kvinnenes situasjon i Palestina, gjennom reiser på Vestbredden, møter med kvinner, besøk på kvinnekollektiver, men viktigst av alt gjennom Making Women Visible-kurset for Women's Department i fagforeningen New Unions (NU) i Tulkarem. Formålet var å lære opp NU's egne kursholdere, sånn at de kunne drive sånne kurs for medlemmene sine på egenhånd. NU hadde plukka ut 6 kvinner og disse ville vi ta spesielt hånd om.

På kursets 4. dag ville vi gjøre et spennende forsøk. Vi blir alltid invitert på besøk hjem til kvinnene, og nå skulle vi gjøre alvor av det, til og med gjøre det til en del av kurset. Vi ville bli med kvinnene til landsbyen deres, leiren, arbeidsplassen eller annet for å være sammen med dem i sitt vanlige miljø, til Salfeet, Nablus og Tubas. Vi skulle støtte de nyfødte palestinske kurslederne i å holde en innledning der de virker til daglig. Altså bruke det de hadde lært. Resten av dagen skulle vi delta på mandelplukking, møte og snakke med folk, ha omvisning i området og overnatte hjemme hos dem. Alt var klart.

En gjeng på åtte damer forlot Norge 4. mars. To av dem fra LO i Oslo, som støtter prosjektet. Damene er på vei til Palestina. Gjennom sikkerhetskontrollen på Ben Gurion gikk det bemerkelsesverdig lett. Passkontrollen ville stort sett bare vite om vi hadde vært i Kina eller Italia de siste 14 dagene – ingen spørsmål om hvorfor vi kom til Israel, hvem vi skulle møte eller hvor lenge vi skulle være her. En lettelse!

Palestine Committee of Norway لجنة فلسطين النرويجية
Women's Department اللجنة النسوية
Women's Trade Union Solidarity التضامن النسائي النقابي
Workers change the world العمال يغيرون العالم

Til al-Walajah med Grassroots Jerusalem

Al-Walajah hører til Jerusalem, og var den største landsbyen rundt Jerusalem før 1948, da Israel annekterte store deler av området og sendte landsbyens innbyggere på flukt. De grov ned verdisakene sine fordi de trodde de ville komme tilbake snart. Men da de kom tilbake, var mange av husene revet og mye av landet tatt. De bosatte seg i huler og små steinhytter i nærheten av landområdene sine.

Riving av hus heter på okkupantspråket «House demolition». Det er en metode Israel benytter seg av for å overta landområder i Palestina. Ved hjelp av en gammel lov, den ottomanske landlov, omdefineres områder som har vært i palestinernes eie i generasjoner, til statlige områder, og det bygges kolonier. Nærmere 50 hus i Al Walajah, står i fare for å bli revet i nær framtid.

Vi møtte **Lubnah** som har hatt en rettssak gående i 7 år for å få lov til å bygge på huset. Nå har hun fått beskjed om at huset hennes skal rives. Det har hun fått vite fordi det sto i avisa. Når rivning av et hus er bestemt, får eierne av huset 72 timer på å komme seg ut. Etter at de er ute, får de «tilbud» om å rive huset selv. Hvis ikke vil israelske myndigheter kjøre fram bulldoserne og la eierne betale utgiftene, 2 millioner shekel, eller rundt 5.6 millioner norske kroner. Hvis de ikke betaler, blir det fengsel.

Som alle andre palestinere gjør befolkninga også her motstand. For 18 år siden, da Lubnah skulle føde for første gang, pågikk den andre intifadaen. Da var alle veier ut av landsbyen stengt, ingen sykebiler fra Jerusalem ville komme, og det var heller ingen veiforbindelse til sykehuset i Bethlehem. Derfor gravde de seg gjennom en jordhaug for å komme seg dit, og snek seg til Bethlehem med væpna soldater på alle kanter. Palestinerne i landsbyen hadde etablert små førstehjelpsstasjoner som hadde forberedt seg på å lappe sammen palestinere når Israelske soldater skada eller brakk beina på dem som bevega seg langs veiene. Der fikk hun en seng hvor hun fødte sin datter.

Nå er deler av al-Walajah isolert av muren på den ene siden og nærmeste israelske koloni på den andre. Noen kaller landsbyen ”Little Gaza”. Det er ingen graffiti på muren her. Landsbyrådet har vedtatt at den skal ikke pyntes på, men fjernes.

Kvinnekollektivet i al-Walajeh åpna for 11 år siden. Kvinnene ønsket å være selvstendige og tjene penger selv. For tre år siden startet de snekkerverkstedet hvor de resirkulerer tre og lager ting lokalsamfunnet trenger, som blomsterkasser av gamle paller. I starten møtte de mye fordommer fordi de var kvinner, men etter hvert ble familiene stolte av dem. De har møter hvor de lager mat, deler følelser og erfaringer og bygger hverandre opp. De har opparbeida en hage, hvor de dyrket grønnsaker og frukt. De lagde etter hvert nitten hager til. Dette er dokumentert gjennom bilder og bøker. På bøkene står det **Sumud** (utholdende gjenstridighet) og **Existence is resistence**.

Etter hvert kom det andre kvinner som bidro med egne småproduksjoner. En av dem solgte egenproduserte olivenolje-såper. De har et rom som kan brukes som nødhjelpsrom ved branner og lignende. Der driver de også workshop for barn og unge, agrikulturgruppe og en sportsgruppe - fotball for menn. Til og med landsbyrådet har møter her. De har et lokale med kjøkken og uteplass med tak over. Der lages mat til arrangementer, både i landsbyen og andre steder. De ønsker å bygge på en etasje og åpne Guesthouse, men de får ikke tillatelse av okkupanten til å bygge på og de får trusler om rivning..

Med Aminah rundt Jerusalem

En tur i områder rundt Gamlebyen med en kunnskapsrik, engasjert guide, **Aminah Abd al-Haq**. Aminah var opptatt av hvordan israelerne endrer språket deres og at et de driver «splitt og hersk». Israels politikk går blant annet ut på å frarøve Palestinere identiteten som **Palestinere, ett folk** som dermed fører **en felles kamp**. Politiske konflikter omdefineres til religiøse konflikter, mellom kristne og muslimer eller mellom folkeslag som arabere og jøder. Hensikten er at palestinere skal begynne å identifisere seg som muslim – araber og ikke palestinere som står sammen på tvers av religion og som blir undertrykt fordi de er Palestinere.

De jødiske bosetterne har egen strømtilgang, vannanlegg og veier som er finansiert av den israelske staten. Bosetterne har lov til å bære våpen, og har som regel private sikkerhetsvakter med seg til enhver tid, underlagt og finansiert av det israelske militæret. Dette er med på å etablere palestinere som farlige fiender for jøder. Barn av jødiske bosettere følges til skolen med bevæpnede sikkerhetsvakter – barna lærer at de må beskyttes mot noe som er svært farlig – palestinere.

Hun mener også at det som skjer med rivning av hus, utvidelser av kolonier, begrensninger i palestinernes rettigheter og liv, er en del av en langsiktig plan som ble lagt for lenge siden. Det som vanligvis skjer, er at de gjør ting og så kommer lovene etterpå. Først «facts on the ground», etterpå går ting av seg sjøl.

Så besøkte vi **Silwan** som ligger rett utenfor gamlebyen. Her traff vi en ung kvinne som jobber med ungdom og studerer psykologi. En eldre kvinne har startet opp med matleveranser og vi var blant hennes første kunder.

Vi gikk rundt i landsbyen og hilste på de som bodde der. De viste stolt fram ungdomshuset og lekeplassen. Landsbylederen var bekymret, trusselen fra myndighetene om rivningen av 88 hus som skulle starte allerede 1. juli, var grusom.

Til Tulkarem på kurs…

For å reise fra Jerusalem til Tulkarem må man krysse «grensa» inn på Vestbredden. Vi var nok litt urolige for om vi kom oss inn fordi vi var orientert om at Vestbredden sendte alle turister ut på grunn av frykt for korona-smitte. På det tidspunktet var Bethlehem blitt infisert av noen greske turister, og alarmen hadde gått. Da vi kom fram til Tonnoreen, hotellet vi hadde bodd på tidligere, ble vi tatt imot av eieren på en hyggelig, men korona-påvirket måte. Ingen håndhilsning, ingen kyss på kinnene. Vi ble vist til rommene - 6 nyoppussede, som akkurat var gjort ferdige til vi kom. Vi ble invitert på te, fikk menyer – og så forsvant eieren. Og vi satt der. Ingen tok opp bestilling – og så ble vi flyttet vekk fra spisesalen og inn i et mindre rom. Etter hvert fikk vi beskjed om at vi var satt i karantene og at helsepersonell skulle komme og teste oss.

I ettertid har vi skjønt at det var møtevirksomhet på høyeste hold om hvordan myndighetene skulle behandle oss. Det ble bestemt at vi skulle sendes ut av Vestbredden, uten helsesjekk. Leder av New Union Mohammed Bladi sloss for at vi skulle bli, han insisterte på at vi var solidaritetsarbeidere og ikke turister. Han prøvde også å komme inn til oss på hotellet for å snakke med oss, men ble nektet av politiet.
Sjåføren som skulle kjøre oss ut av byen reiste sin kos da han fikk vite at det var utlendinger han skulle transportere – han var livredd for korona. Vi blei etter hvert sendt av gårde som åtte pakker med en annen sjåfør, uten å få snakka med New Unions – men mette og gode, til Azzahra hotell i Jerusalem.

Og organisator og tilrettelegger Lama snudde seg brennkvikt rundt og lagde et nytt og lærerikt program.

Lifta og Ayn Karim

Etter frokost blir det tur til Vest-Jerusalem med **Dahoud Al Ghoul fra Stop the Wall.** Målet var å besøke to palestinske landsbyer, Lifta og Ayn Karim.

Lifta ble tømt for innbyggere i 1948, da staten Israel ble oppretta. Et dystert eksempel på fordriving - Nakbaen. Etter 1967 har palestinere som kommer derfra ikke hatt lov til å komme tilbake for å dyrke jord eller vedlikeholde infrastruktur. Israelerne ødela taket på alle husene da de kastet ut alle palestinerne. Fordi husene har en spesiell konstruksjon, med en forhøyning og et slags buet tak på midten, vil det være umulig og reparere taket uten ved å bygge opp hele huset på nytt. Bosettere tar seg til rette i hus og i området ellers selv om det er helt klart at dette er palestinske område. Den Israelske staten ønsket å gjøre landsbyen om til et utendørsmuseum – men «innbyggerne» i Lifta har vunnet en sak i retten som gjør at det ikke vil skje.

I Ayn Karim er de palestinske husene overtatt av bosettere – og historien er endra slik at det ser ut som om det er israelere som har skapt byen. Den falske historien stadfestes blant annet gjennom kunsten på murgjerder rundt om i byen. Her var det flere kirker, så FN og internasjonal lov tilsa at de måtte bevares.

Til Nasaret med Jonathan Cook

Dette er historien om hvorfor Nasaret fortsatt er en Palestinsk by, og hvorfor et nytt Nasaret vokser fram - under Israelsk styre.

Jonathan er journalist og forfatter. Han har jobbet i Guardian og skrevet flere bøker om Palestina. Han er bosatt i Nasaret med sin palestinske kone Sally. Han fikk på et tidspunkt problemer med å få publisert artiklene sine fordi de var for pro palestinske og politiske.
Han har også en blogg. https://www.jonathan-cook.net/

På veien til Nasaret så vi muren fra den israelske siden. Den var mye mindre framtredende fra denne siden, et langt stykke var den delvis skjult av at en jordvoll. Noen steder nesten vakker.

Nasaret har en særstilling blant byer i Israel fordi den har et flertall av palestinere, 70 % av befolkningen. Den er også den byen som har størst andel av kristne palestinere. Nasarets særstilling skyldes at kommandanten, som i 1948 fikk ordre fra Ben Gurion at Nasaret skulle ødelegges og befolkningen fordrives, nektet å utføre ordre.

I 1948 hadde Nasaret 7-8000 innbyggere. Men 200 landsbyer i området ble ødelagt og de som bodde der dro til Nasaret. Byen er adskillig større nå. Palestinere i Nasaret er høyt udannet og har godt betalte jobber, blant annet i helsevesenet, som i stor grad blir drevet av kirkene. Kirkene driver utdanning av palestinere i Nasaret av høy kvalitet, i motsetning til det palestinske utdanningssystemet som er veldig dårlig og uten ressurser. Skolesystemet er segregert og de palestinske skolene er kontrollert av Israel. De utpeker rektor som får fordeler og penger. De rekrutterer kollaboratører som bruker barna sine til å sladre på lærerne og de andre barna. Telefoner blir avlyttet. Landsbyer blir blokkert slik at det er en inngang og en utgang. Lett kontrollerbart.
Da Israel ikke greide å ødelegge Nasaret ble befolkningen utsatt for svært strenge restriksjoner med begrensa bevegelsesfrihet. Håpet var at hverdagen skulle gjøres så vanskelig at palestinere ville flytte ut. Men de fleste palestinere ble værende, på palestineres trossige vis. Israel lot også Gamlebyen i Nasaret forfalle. Fordi Nasaret er kjent som Jesu fødeby og betyr mye for kristne, ble det lagt press på Israel for at Gamlebyen måtte rehabiliteres da paven ønsket å komme på besøk i 2005. I Gamlebyen, hvor alle kirkene er, får turister oppholde seg bare en kort stund for så å bli fraktet over til det nye Nasaret. I det nye Nasaret har Israel bygd nye jødiske boområder i palestinsk bydeler med hoteller og butikker for å hindre at turister legger igjen penger hos palestinere. Men nå jobbes med å hente inn turister, å åpne opp nye butikker og få opp håpet om videre eksistens i den palestinske Gamlebyen.

12. mars. Hjem.

Ingen problemer ved utreisa. Ankomst Gardemoen: Rett i karantene i 14 dager.

Hva fikk vi ut av turen

Vi skulle holde kurs og det ble jo umulig, så turen ble noe helt annet enn vi hadde tenkt. Men når ting ble som det ble, syns vi lærte mye på. Takket være alle menneskene vi møtte og snakket med og alt vi så og opplevde. Vi hadde guider som var kunnskapsrike, engasjerte og gode til å formidle. Fokuset vårt var og er å dele erfaringer og kunnskap med palestinske kvinner og vi traff mange forskjellige kvinner. Fra unge feminister til eldre som var bestemt på å skape sitt eget livsgrunnlag. Vi er ganske sikre på at flere av disse kvinnene og miljøene, er interessante å snakke med på senere turer. Felles for alle er mot, kompetanse og vilje til å videreføre kampen.

De ga oss innsikt i de små og store tingene som skjer hver dag som gjør hverdagen vanskeligere for palestinerne og som kjennetegner okkupasjon Fra at de må passere sjekkpunkt for å komme på jobb og som ofte tar timer å komme gjennom, også for sykebiler. Rivning av hus og et rettssystem som fungerer helt tilfeldig, men sjelden i palestinernes favør. Og nå som planene om å annektere Jordandalen og områdene hvor settlementene er lokalisert, virker som er nært forestående, er ting enda mer usikkert. Alle vi traff fryktet hva som ville skje i ly av at alt var stengt ned pga redsel for koronasmitte og verden har nok med sitt. De snakket også om Masterplan 5800 som er ganske lik Trumps fredsplan.

Det blir kurs likevel

NU har bestemt seg for at de vil drive kurset på egenhånd, med støtte fra Norge, og bruke de pengene vi har samla inn og bevilga til kurs.

24. august kom det melding fra Tulkarem:

Når det gjelder situasjonen i Palestina i disse dager, har livet blitt normalt igjen med tiltak for forebygging og offentlige sikkerhetstiltak. Derfor ble det avholdt et møte med kvinnene i kvinneavdelingen, og det ble enighet om nødvendigheten av å fullføre opplæringskurset. Vi bestemte hvem som skulle være innlederne i kurset, og at Rajaa og jeg skulle lede kurset med Lama til stede hvis hun hadde anledning til å delta.
Treninga blir sannsynligvis neste uke.
Vi vil fotografere opplæringskurset og sende rapporter og regnskap så snart kurset er avholdt.
Vi håper sikkerhet for alle, at de framtida blir bedre og at vi snart ser dere i Palestina.

Hanan og Rajaa

Med vennlig hilsen Hanan, leder i NU's Women's Department

Vi venter spent på rapport.

Vil du vite mer?
Vil du støtte eller delta i prosjektet? VIPPS 54 66 70
Vil du invitere oss for å fortelle?
Kontakt Kjersti - kjer-n@online.no

Palestinakomiteens Faglige Utvalg

Women's Department

Kvinnefaglig solidaritet - Arbeidsfolk forandrer verden العمال يغيرون العالم

VIPPS 54 66 70 konto nr. 0539 16 76617